

**Klaipėdos universiteto strateginės mokslo krypties
„Visuomenės ir kultūros Baltijos pakrantėse“
podoktorantūros stažuotės temos paraiška (2025–2027)**

Stazuotės temos pavadinimas	Kolektyvinė kultūrinė atmintis ir tradicinių ritualų rekonstrukcija šiuolaikinėse visuomenėse
Stazuotės mokslo kryptis (-ys), vykdomas padalinys, pradžia, trukmė	Humanitariniai mokslai (Etnologija) KU SHMF Filologijos katedra Pradžia – 2025 m. rugsėjo mėn. Trukmė – 2 metai.
Mokslinio tyrimo tikslas, uždaviniai, rezultatai (iki 1000 sp. ž.)	Mokslinio tyrimo tikslas – remiantis istoriniais, etnografiniais šaltiniais, folkloru ir lauko tyrimo duomenimis, nagrinėti kolektyvinės kultūrinės atminties mechanizmus ir jų įtaką tradicinių ritualų rekonstrukcijai bei transformacijai šiuolaikinėse visuomenėse. Identifikuoti tradicinių ir naujai atkurtų ritualų reikšmę kolektyvinei tapatybei ir sociokultūriniam procesams, atskleisti jų sąveiką su šiuolaikinėmis tapatybės koncepcijomis. Uždaviniai: 1. Išanalizuoti istorinius, folklorinius ir etnografinius šaltinius, siekiant rekonstruoti svarbiausius ritualinius elementus ir įvertinti jų įtaką bendruomenės tapatybei. 2. Nagrinėti ritualų adaptaciją ir interpretaciją šiuolaikinėje visuomenėje, atsižvelgiant į kolektyvinės kultūrinės atminties dėsninumus. 3. Atlikti lauko tyrimus, apklausiant šiuolaikinių bendruomenių narius apie jų ritualines praktikas ir jų suvokimą. 4. Lyginti skirtingų regionų ir kultūrų – baltų ir vakarų slavų – tradicinių ritualų rekonstrukcijos procesus, siekiant identifikuoti bendrus dėsninumus ir regioninius ypatumus. Tyrimas remiasi kolektyvinės kultūrinės atminties ir ritualų studijų teoriniais pagrindais. Kolektyvinės atminties samprata grįsta Maurice'o Halbwachso (1980, 1992) idėjomis, kad kolektyvinė atmintis suteikia bendruomenės tapatybę, o ritualai yra vienas svarbiausių mechanizmų, per kuriuos ši atmintis perduodama ir atkurama. Jan'as Assmannas (2011) išplėtojo šią koncepciją, atskirdamas „komunikacinę atmintį“, kuri apima gyvą, kartu perduodamą patirtį, ir „kultūrinę atmintį“, kuri fiksuojama per tekstus, simbolius ir institucijas. Jan'o Assmanno ir Aleidos Assmann (2006) tyrimai leidžia suprasti, kaip ritualai tampa ilgalaikiais kolektyvinės atminties elementais. Rezultatai: 1. Detali kolektyvinės kultūrinės atminties ir tradicinių ritualų rekonstrukcijos analizė, integruojant istorinius ir šiuolaikinius kontekstus. 2. Moksliniai straipsniai tarptautiniuose recenzuojamuose mokslo leidiniuose. 3. Moksliniai pranešimai tarptautinėse ir nacionalinėse mokslinėse konferencijose apie kultūrinės atminties ir ritualų sąveiką.

Temos atitiktis strateginės mokslo krypties tikslams ir prioritetams (iki 500 sp. ž.)	Tema atitinka Klaipėdos universiteto strateginės mokslo krypties „Visuomenės ir kultūros Baltijos pakrantėse“ tikslus, nes nagrinėja kultūrinius ir socialinius procesus pietrytiniame Baltijos regione ir gilina supratimą apie kultūrinius ir socialinius pokyčius, ritualų interpretaciją ir kolektyvinės tapatybės formavimą. Tyrimas prisideda prie regiono kultūrinių inovacijų, paveldo interpretacijos ir šiuolaikinės visuomenės identiteto formavimo mechanizmų suvokimo.
Planuojami tarpiniai ir galutiniai rezultatai (mokslinė produkcija: publikacijos, pranešimai ir kt.)	1. 3 moksliniai straipsniai tarptautiniuose recenzuojamuose mokslo žurnaluose. 2. Dalyvavimas 3 tarptautinėse ir bent 2 nacionalinėse konferencijose. 3. Seminarai ir paskaitos akademinei ir plačiajai visuomenei apie kultūrinės atminties ir tradicinių ritualų pobūdį ir aktualumą.
Kita svarbi informacija apie stažuotę (intelektinės nuosavybės teisės, būtina infrastruktūra, ištekliai, socialiniai partneriai ir kt.) (iki 500 sp. ž.)	Mokslinė produkcija priskiriama Klaipėdos universitetui. Stazuotojas turi galimybę naudoti KU informacinius išteklius, turi prieigą prie archyvų, duomenų bazių, jam sudaromos lauko tyrimų galimybės. Straipsniai ir tyrimo duomenys bus prieinami atvirojoje prieigoje. Bendradarbiavimas su kultūros paveldo institucijomis ir akademinėmis įstaigomis Lietuvoje ir užsienyje.
Stazuotojo įtraukimas į padalinio veiklas (individualus ar komandinis darbas, konsultavimo / mentorystės galimybės ir kt.) (iki 500 sp. ž.)	Dalyvavimas mokslinėse diskusijose ir seminaruose. Bendri tyrimai su KU etnologijos, filologijos, sociologijos kryptių mokslininkais. Studentų konsultavimas etnologijos ir folkloro temomis.
Reikalavimai stažuotojo kompetencijai (iki 500 sp. ž.)	Daktaro laipsnis etnologijos, folkloristikos, antropologijos ar susijusioje srityje. Patirtis etnologijos ir folkloristikos tyrimuose. Lauko tyrimų vykdymo patirtis ir etnografinių metodų taikymo praktika. Aukštos kokybės tarptautinių publikacijų atitinkamoje mokslinių tyrimų srityje patirtis būtų privalumas.
Numatomas stažuotės vadovas ir/arba konsultuojantis asmuo	Prof. dr. Lina Petrošienė